

Raadsvoorstel

Onderwerp **Appendix Reglement van Orde cq Verordening op de raadscommissies**

Registratienr. 6754314 Steller/telnr. Meijer./ 7726 Bijlagen 1

Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim ☐ Vertrouwelijk	
Portefeuillehouder	n.v.t.	Raadscommissie
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☐ Maand Jaar LTA nee: ☒ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

- I. Het mondeling vragenrecht van de raad (Gemeentewet art. 155, lid 1) als volgt te concretiseren,:
 1. Op de agenda van elke (reguliere en extra) commissie- en raadsvergadering staat het punt 'rondvraag'.
 2. Vragen voor de rondvraag dienen (uitgezonderd het bepaalde in lid 3) uiterlijk 4 uur voor het begin van de vergadering ingediend te worden bij de voorzitter en de wethouder of burgemeester.
 3. Als een raadslid over een actuele kwestie vragen wil stellen, terwijl in de desbetreffende week de regarderende commissie niet vergadert en er ook geen raadsvergadering is, dan kan hij zijn vraag uiterlijk 24 uur van te voren indienen bij de griffie t.b.v. een commissie die wel vergadert.
 4. Bij niet-tijdige indiening van vragen voor de rondvraag beslist de voorzitter over het al dan niet toestaan ervan.
 5. Indien de ingediende vragen naar het oordeel van de voorzitter een te technisch karakter hebben overlegt hij met de vragensteller over een andere, ambtelijke route; in geval van vragen voor de raad of een andere dan de regarderende commissie gaat de voorzitter nadrukkelijk na of de vragen niet kunnen wachten totdat de regarderende commissie weer vergadert; het is uiteindelijk aan de vraagsteller om de vraag al dan niet door te zetten.
 6. Tijdens de rondvraag kunnen andere fracties aanvullende vragen stellen.
 7. Na beantwoording door de wethouder of burgemeester is het onderwerp afgehandeld, er is geen ruimte voor debat.
- II. Ten aanzien van interpellatie en actualiteitendebat te bepalen, in afwijking van de artikelen 40 resp. 42 van het Reglement van Orde,:
 1. De volgorde bij een interpellatie is als volgt: interpellant(en), overige fracties met aanvullende vragen, beantwoording door college.
 2. De volgorde bij een actualiteitendebat is als volgt: aanvragers, overige fracties met aanvullende vragen, beantwoording door college
 3. Voor het actualiteitendebat wordt in principe een uur gereserveerd, op woensdagen zonder raadsvergadering van 15.30 tot 16.30 uur; het presidium vergadert op zo'n woensdag om 15.00 uur, een evt. commissievergadering die daaraan voorafgaat kan dan niet uitlopen.
- III. De experimentele instelling van een agendacommissie definitief te maken en hierover te bepalen:
 1. De raad heeft een agendacommissie
 2. De agendacommissie bestaat uit de voorzitters van de raadscommissies, en heeft als adviseurs de griffier, de gemeentesecretaris en de raadsadviseurs.
 3. De agendacommissie stelt de agenda's van de raadscommissies vast en adviseert het presidium over de agenda van de raadsvergadering.
 4. De agendacommissie waakt over de lange termijn agenda van de raad en bespreekt eventuele onevenwichtigheid in de voorziene aanlevering van stukken vanuit het college met de gemeentesecretaris.
 5. De agendacommissie waakt over nut en noodzaak van extra bijeenkomsten en werkbezoeken van de raad en zijn commissies.
 6. De vergaderingen van de agendacommissie zijn niet openbaar.

- IV. Ten aanzien van het opstellen van de concept-agenda's van de raadscommissies te bepalen, ter aanvulling op resp. in afwijking van artikel 10 van de Verordening op de raadscommissies:
1. De voorlopige agenda wordt opgesteld door de agendacommissie, geadviseerd door de griffier, op basis van de door het college toezonden stukken en de door raadsfracties aangevraagde agendapunten.
 2. Iedere vrijdag stuurt de griffie een mailing rond met alle raadsvoorstellen en collegebrieven die gedurende de afgelopen week zijn binnengekomen. De fracties wordt verzocht uiterlijk de dinsdagmorgen twee week voorafgaand aan de desbetreffende commissievergadering aan te geven welke van gepasseerde stukken zij voor bespreking geagendeerd willen zien.
 3. Raadsvoorstellen die door minder dan drie fracties voor bespreking zijn aangevraagd zet de agendacommissie in principe op conform, waarbij fracties altijd gelegenheid houden om een vraag te stellen of een statement te maken. Collegebrieven die door minder dan drie fracties voor bespreking zijn aangevraagd zet de agendacommissie in principe ter kennisname op de lijst ingekomen stukken, waarbij eveneens de gelegenheid blijft voor een vraag of statement.
 4. Fracties die een door de agendacommissie niet voor bespreking geagendeerd stuk toch met de overige fracties en het college wensen te bespreken kunnen agendering vragen voor een volgende vergadering. In dat geval zijn zij in principe gehouden uiterlijk twee weken voor de desbetreffende vergadering bespreekpunten bij dit agendapunt in te dienen. Als dit wordt verzuimd is de agendacommissie gerechtigd het desbetreffende punt niet te agenderen.
- V. Bovenstaande besluiten, vooruitlopend op een algehele herziening van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van de gemeente Groningen 2013 alsmede van de Verordening op de raadscommissies 2013, te beschouwen als appendix van beide documenten

Samenvatting

Enkele jaren geleden fungeerde in de raad een tijdelijke commissie Werkwijze Raad, met als opdracht met voorstellen te komen om het raadswerk efficiënter te organiseren, het gebiedsgericht werken te verstrekken met vormen van ontmoeten tussen raad en stadjes, en de invloed van burgers op de politieke besluitvorming te moderniseren. In november 2016 presenteerde deze commissie een Tussenbalans. Bij die gelegenheid werd besloten tot een aantal experimenten waarbij wordt afgeweken van wat bepaald is in het Reglement van Orde (betreft mondelinge vragen, interpellatie en actualiteitendebat, agendacommissie en piepsysteem). Deze experimenten moesten na een jaar worden geëvalueerd en dan desgewenst verwerkt worden in het Reglement van Orde. Genoemde evaluatie heeft in het najaar 2017 plaatsgevonden, onder meer door middel van een enquête onder alle raads- en commissieleden. Over het algemeen blijken de experimenten goed te hebben voldaan. Er is voldoende reden om de nieuwe werkwijze nu structureel te regelen. In tegenstelling tot de oorspronkelijke bedoeling wordt nog niet gekozen voor verwerking in het Reglement van Orde en de Verordening op de raadscommissies. Het komende jaar, in de aanloop naar verkiezingen en herindeling, wordt gebruikt voor een algehele bezinning op de werkwijze van de raad en de commissies; pas daarna wordt een nieuw reglement en een nieuwe verordening opgesteld. Daarom geldt het nu voorgestelde raadsbesluit als appendix bij het RvO en de Verordening op de raadscommissies.

B&W-besluit d.d.:

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

zie samenvatting

Kader

n.v.t.

Argumenten en afwegingen

zie bijlage: Uitkomsten van de evaluatie; besproken in agendacommissie en presidium, beide gremia akkoord met dictum raadsvoorstel

Maatschappelijk draagvlak en participatie

n.v.t.

Financiële consequenties

n.v.t.

Overige consequenties

Over het algemeen blijft de werkwijze zoals die het afgelopen jaar was. Grootste verschil is dat voor het actualiteitendebat (op woensdagen zonder raadsvergadering) voortaan een uur wordt gereserveerd, van 15.30 - 16.30 uur, dat het presidium op deze dagen om 15.00 uur vergadert, en dat een evt. commissievergadering van 13.00 uur dan niet kan uitlopen na 15.00 uur. Dit moet in het vergaderroosters worden aangepast.

Vervolg

In de aanloop naar verkiezingen en herindeling zal nagedacht moeten worden over de werkwijze van de raad en de commissies in de nieuwe gemeente. De nieuwe raad zal een aangepast Reglement van Orde en Verordening op de raadscommissies moeten vaststellen.

Lange Termijn Agenda

n.v.t.

Uitkomsten van de evaluatie (bijlage)

Experiment 1: Mondelinge vragen

Het experiment

- (RvO) In het Reglement van Orde is tot nu toe geen artikel over mondelinge vragen opgenomen. In de praktijk hadden de reguliere raadscommissies altijd wel het agendapunt 'rondvraag'.
- (Experiment) Om het mondelinge vragenrecht meer te faciliteren wordt nu geëxperimenteerd met het toevoegen van het punt 'rondvraag' aan de raadsagenda, en de mogelijkheid om in de rondvraag van commissies ook vragen te stellen die de portefeuille van een die dag niet vergaderende commissie betreffen. Nieuw is ook dat rondvragen van te voren dienen te worden ingediend bij de voorzitter en de desbetreffende portefeuillehouder (normaal 4 uur, vragen die niet betrekking hebben op de portefeuille van 24 uur van te voren), en dat de voorzitter beslist of de vragen worden toegestaan (bijv. check of vragen niet te technisch zijn). Andere fracties kunnen aanvullende vragen stellen. Na de beantwoording is het onderwerp afgehandeld. Geen ruimte voor debat.

De antwoorden

1. Het is goed dat ook op de agenda van de raadsvergaderingen het punt rondvraag staat (30 voor, 3 tegen).
2. Het is goed dat tijdens commissievergaderingen ook rondvragen gesteld mogen worden die de portefeuille betreffen van een commissie die die dag niet vergadert (28 voor, 5 tegen).
3. Het is goed dat rondvragen ruim van te voren moeten worden ingediend bij de voorzitter en de desbetreffende portefeuillehouder (25 voor, 8 tegen).
4. Het is goed dat de voorzitter beslist over het al dan niet toestaan van een rondvraag (27 voor, 6 tegen).

Overwegingen en conclusies

- Van de mogelijkheid om ook in de raadsvergadering een rondvraag te stellen is tot nu toe slechts één of twee keer gebruik gemaakt. Hetzelfde geldt voor de mogelijkheid om een rondvraag te stellen over een onderwerp uit de portefeuille van een commissie die niet vergadert. Het gaat hier vooral om het principe dat het mogelijk moet zijn om elke woensdag vragen te stellen over actuele kwesties.
- De meerderheid van de raadsleden is het eens met dat principe. Het lijkt niet op bezwaar te stuiten om het punt rondvraag zowel voor commissie- als voor raadsvergaderingen op te nemen in het RvO.
- Ook het ruim van te voren aanleveren van de rondvraag bij voorzitter en portefeuillehouder wordt over het algemeen als een goede afspraak gezien. Het heeft als groot voordeel dat de voorzitter kan checken of het niet om een technische vraag gaat en dat de portefeuillehouder zijn antwoord kan voorbereiden. Misschien is het te strak geformuleerd dat de voorzitter beslist over het al dan niet toestaan van een rondvraag, in principe zouden voorzitter en vragensteller er samen uit moeten komen, en als dat niet het geval is, zou het recht om vragen te stellen toch moeten prevaleren.
- De grootste moeite lijkt te liggen bij de mogelijkheid om een rondvraag te stellen in een 'vreemde' commissie. Je moet in zo'n geval veel langer van te voren de rondvraag indienen en de desbetreffende woordvoerders zijn niet aanwezig. Toch kiest een meerderheid ervoor om deze mogelijkheid wel open te laten.
- Bestuursadviseurs geven aan dat het uitbreiden van rondvragen naar andere commissies tot gevolg heeft dat een portefeuillehouder veel meer tijd moet blokken in zijn agenda voor de raad zonder dat hij weet of hij wel of niet moet verschijnen. Wat de griffie betreft is dat niet nodig: de vakwethouder kan de beantwoording van de rondvraag meegeven aan een collega-wethouder die toch naar de desbetreffende commissie moet; juist daarom is er voor deze gevallen bepaald dat de vragen langer van te voren moeten worden aangeleverd.

Experiment 2: Interpellatie en actualiteitendebat

Het experiment

- (RvO) In het Reglement van Orde is zowel bij interpellatie als bij actualiteitendebat de volgende volgorde vastgelegd: interpellant/aanvragers – college – interpellant/aanvragers – overige fracties – college. Daarnaast wordt t.a.v. het actualiteitendebat bepaald dat dit een half uur duurt en in principe plaats vindt op woensdag van 16.00 – 16.30 uur.
- (Experiment) Om de wens aan meer debatmogelijkheden over actuele kwesties te faciliteren wordt nu geëxperimenteerd met een gewijzigde werkwijze: na de bevraging van en beantwoording door het college (volgorde: vragenstellers, overige fracties, college) wordt gelegenheid gegeven tot onderling debat en (bij een interpellatie) het indienen van moties. Voor het actualiteitendebat wordt een uur i.p.v. een half uur gereserveerd, en er is alleen bepaald dat het in principe op woensdag plaatsvindt, het tijdstip wordt niet meer vermeld.

De antwoorden

5. Het is goed dat er bij interpellatie en actualiteitendebat naast bevraging van het college nu ook ruimte is voor onderling debat (29 voor, 4 tegen).
6. Het is goed dat er voor het actualiteitendebat een uur i.p.v. een halfuur wordt gereserveerd (ook al is dat tot nu toe niet gebeurd) (21 voor, 12 tegen).
7. Het is goed dat er geen vast tijdstip meer voor het actualiteitendebat wordt bepaald (26 tegen, 7 voor).

Overwegingen en conclusies

- Doel van het experiment was om van interpellatie en actualiteitendebat minder een vraag- en antwoordspel en meer een echt debat te maken. Die doelstelling lijkt breed te worden onderschreven.
- Om dit doel te bereiken lijkt wijziging van de volgorde effectiever te zijn geweest dan de mogelijkheid om na beantwoording door het college nog gelegenheid tot debat te geven. Doordat ook andere fracties voorafgaande aan die beantwoording al aan het woord zijn geweest heeft het beoogde debat in feite al plaatsgevonden. Het lijkt daarom voldoende om in het RvO de volgorde te wijzigen.
- Een half uur lijkt in de praktijk vaak te kort voor een actualiteitendebat. Een meerderheid van de raad kiest ervoor om een hiervoor voortaan een uur te reserveren.
- Wel is er behoefte aan een vast tijdstip. Als je uitgaat van een uur, lijkt het huidige tijdstip van 16.00 uur niet te combineren met commissies die om 16.30 uur beginnen.

Experiment 3: Agendacommissie

Het experiment

- (RvO c.a.) Volgens het Reglement van Orde stelt de voorzitter van de raad in overleg met het presidium de voorlopige agenda van de raadsvergadering vast. In de Verordening op de raadscommissies wordt bepaald dat de voorlopige agenda van de commissievergaderingen wordt opgesteld door de commissievoorzitter, geadviseerd door de griffier, op basis van de door het college toegezonden stukken en de door raadsfracties aangevraagde agendapunten.
- (Experiment) In de Tussenbalans wordt de behoefte geconstateerd aan een sterkere sturing op de (korte én lange termijn) agenda vanuit de raad. Daarbij is er sprake van een toenemend aantal commissie-overstijgende thema's en wijkgerichte i.p.v. portefeuille-gerelateerde onderwerpen. Daarom wordt geëxperimenteerd met een agendacommissie, die in principe bestaat uit de commissievoorzitters. Hierdoor kunnen in gezamenlijkheid en overleg de agenda's van de commissies en de raad worden samengesteld en de LTA worden bewaakt.

De antwoorden

8. Het is goed dat de commissievoorzitters in gezamenlijkheid de commissieagenda's vaststellen i.p.v. dat iedere commissievoorzitter dat apart voor zijn/haar eigen commissie doet (29 voor, 4 tegen).

Overwegingen en conclusies

- De agendacommissie zelf oordeelt gematigd positief over het fenomeen agendacommissie. Het kost veel extra tijd en er is ook minder één op één overleg van de voorzitters met 'hun' raadsadviseur. De voordelen zijn echter groter: er kan gemakkelijker geschoven worden tussen commissies, overlegd worden over heikele kwesties, geleerd worden van elkaars ervaring en geanticipeerd worden op drukke periodes.
- Ook de overige raadsleden oordelen voor het overgrote deel positief.
- Voor de griffie geldt ook dat de instelling van een agendacommissie veel extra werk heeft betekend, maar wel heeft geresulteerd in meer overleg en samenwerking. Het feit dat besluiten over de agenda's breder zijn voorbereid, besproken en gedragen heeft echt meerwaarde.
- Vanuit de agendacommissie komt het signaal dat de naam 'agendacommissie' niet helemaal de lading dekt, omdat de commissievoorzitters meer bespreken dan alleen de agenda's.

Experiment 4: Piepsysteem

Het experiment

- *(Uitgangssituatie)* Voorheen deden de commissievoorzitters een agendavoorstel en dat werd vervolgens doorgaans integraal door de commissie overgenomen. Vanuit de raad kwam slechts af en toe een initiatief tot agendering. Wel werd soms een brief op de lijst van ingekomen stukken geagendeerd voor een volgende vergadering, maar dan was er al sprake van een maand vertraging.
- *(Experiment)* De wens leefde om het initiatief en de verantwoordelijkheid meer te leggen bij de raad, zodat men zelf zou aangeven wat men belangrijk vindt en wat niet. Daarom wordt er nu geëxperimenteerd met een piepsysteem, wat betekent dat raadsvoorstellen en collegebrieven in principe niet voor inhoudelijke bespreking worden geagendeerd tenzij een fractie aangeeft daar wel behoefte aan te hebben. Elke vrijdag stuurt de griffie een complete lijst met alle collegebrieven en raadsvoorstellen van die week rond, met de bedoeling dat de fracties deze de maandag erop in hun vergadering bespreken en aangeven welke stukken daaruit zij geagendeerd willen zien. Dit wordt op dinsdagochtend aan de griffie doorgegeven. Vervolgens stelt de agendacommissie op basis van de verzoeken de agenda samen.

De antwoorden

9. Het is goed dat niet de commissievoorzitters maar de raadsfracties het initiatief nemen tot agendering van stukken (25 eens, 8 oneens).
10. Door het piepsysteem zijn er meer besprekingen in de commissies die achteraf weinig zinvol bleken (28 eens, 5 oneens).
11. Ik 'piep' alleen als ik het desbetreffende stuk gelezen heb, en een beeld heb waar de bespreking over zou moeten gaan (27 eens, 6 oneens).
12. Door het piepsysteem zitten we vaker en langer dan gewenst op het Stadhuis (25 eens, 8 oneens).
13. Het is goed dat de agendacommissie bij de beslissing of een stuk voor bespreking wordt geagendeerd niet alleen kijkt naar het aantal aanvragende fracties maar ook de inhoud van een stuk laat meewegen (19 eens, 14 oneens).
14. Het is goed dat de agendacommissie collegebrieven pas voor bespreking agendeert als minimaal drie fracties daarom hebben verzocht (29 eens, 4 oneens).
15. Als raadsvoorstellen slechts door één of twee fracties voor bespreking zijn aangevraagd, is het goed dat de agendacommissie bij deze fracties navraag doet, of niet volstaan kan worden met een statement of vraag bij conform-agendering (32 eens, 1 oneens).
16. Het piepsysteem moet worden gehandhaafd (19 eens, 14 oneens).

Overwegingen en conclusies

- De inzet van het experiment – namelijk de agenderende rol van de raadsfracties vergroten – wordt breed ondersteund.
- Er kleven echter duidelijk nadelen aan het systeem: er zijn meer besprekingen die achteraf weinig zinvol bleken, raads- en commissieleden zitten vaker en langer dan gewenst op het Stadhuis. Voordeel is dat stukken die anders stellig ter vergadering zouden zijn aangevraagd voor een volgende keer nu sneller op de agenda komen.
- Griffie en bestuursadviseurs kregen nogal eens de indruk dat er maar 'voor de zekerheid' werd gepiept, op basis van de titel, zonder dat men het stuk al had gelezen en al wist waar de discussie over zou moeten gaan. Deze indruk wordt bestreden door de enquête: verreweg de meeste respondenten zeggen alleen te piepen als ze het stuk hebben gelezen en een beeld hebben waarover de bespreking zou moeten gaan.
- Het lijkt erop dat de raad opteert voor een combi van het piepsysteem én een sterkere rol voor de agendacommissie. Men is het merendeels eens met de sturende activiteiten die de agendacommissie inmiddels al heeft ontplooid: collegebrieven pas agenderen als drie of meer fracties daarom hebben verzocht, en t.a.v. raadsvoorstellen waar slechts één of twee verzoeken voor zijn polsen of volstaan kan worden met een opmerking bij conform agendering.

- Ook vindt een (beperkte) meerderheid van de raadsleden het prima dat de agendacommissie niet alleen kijkt naar het aantal aanvragers, maar ook naar de inhoud van het stuk. Bij sommigen lijkt de angst te bestaan dat voorzitters om politiek-inhoudelijke redenen stukken wel of niet gaan agenderen. Dat is hier niet bedoeld, het gaat meer om een weging van de zwaarte van het stuk: als er meer aanvragers zijn maar het is een puur informatief briefje waarvan het onduidelijk is waar het gesprek over zou moeten gaan, kan de voorzitter navraag wordt gedaan bij de aanvragers. En omgekeerd ook: als er weinig aanvragers zijn, maar het lijkt toch een politiek belangrijke kwestie – even een extra check doen.
- Sommige raadsleden hebben moeite met de korte reactietijd. Hierover valt echter op te merken dat het altijd mogelijk is om t.b.v. commissieagenda's die niet meteen de week erop moeten worden opgesteld op een later tijdstip alsnog te 'piepen', en eveneens om een 'piep' nog te herroepen vóór de vrijdag waarop de desbetreffende commissieagenda wordt gepubliceerd.